

ZORAN SPASOJEVIĆ / *GLAD*

BIBLIOTEKA BRAZDE

Urednik
JOVICA JANKOVIĆ

Zoran Spasojević

GLAD

kb

1998.

*selim se iz srca u ruku
iz ruke u nogu
i u nešto drugo. i u nešto drugo*

OTIMANJE SLOBODE

I

Dok pišem
često mi se priviđa
batina u levoj ruci

Možda nije loše
da se zadrži:
tako bi pesma
bila ubojitija

II

s leđa mi se prikrada
bezubi pesnik.
u njemu su dve prilike
pod kapuljačama

na ruke mi stavljaju
srebrne okove

lanci udaraju o pod.
od reči je ostao samo zvuk

III

jedno oko mi je svetiljka
drugo ogledalo

kad ih okrenem
jedno prema drugom
smrkne mi se

IV

prepoznajem ga.
za njim ulazim u lift

smrt ga je obeležila

pomažem mu.
sam izlazim iz lifta

lift šaljem Gore

V

ubrzo
po spuštanju glave
na jastuk
nailazi prvi neprijatelj

malo-pomalo
i njegov vrat se gubi.
nestaje u ogrlici
od prstiju i dlanova

za njim natrčava drugi.
njegovu jabučicu mrvim palčevima

trećeg
davim kao od šale.
jer vrat mu je tanak

i tako dalje
i tako redom
sve dok ne zaspim

1.

Prodajem tajne u javnom klozetu
Lažljivi pesnici
tu nikog ne mogu da prevare
Svaku njihovu laž
poklapam kecom iz rukava

2.

Skupite se.
pošteni otpadaju
sa velikom lakoćom.
sa najvećom lakoćom

3.

lepo sanjam
lepo me dodiruje
na lepo ne pljujem

nikad nisam izdao:
planinske vrhove
morske dubine
dobre konje
lepe žene
i pesmu.
moju

GLAD

I

Naše druženje
na meni je ostavilo traga

Vaše prazne priče
me plaše

IZGUBIO SAM RAVNOTEŽU

Podignite me
Hoću da vidim oca

ponovo će me pretvoriti
u dete

II

Zbog neba
uhvatismo se za guše
Svoj poraz
osećam u telu

TRULIM

Sine.
pamet u glavu
leđa uza zid

III

Gladne zveri bujaju u meni
Crne ptice u niskom letu

DOBIJAM SVAKOG TRENUTKA NA TEŽINI

Izmetom zatrpavam
pukotine ispod nogu

Jutros
 raspamećen
 istrčavam iz sobe

Šta oni znaju?
Je li neko video?

IV

Uzeše mi novac za put.
I uvrnuše ruku
tako da mi je dlan ostao okrenut naviše

Brijaju mi glavu
a uvojke spuštaju na dlan

I prvi zub
mi je na dlanu.
onako krvav i ulepljen dlakama
stvara ružnu sliku

V

U zdravoj ruci držim nož
a nemam dovoljno pameti
da nađem hranu

1.

Siti pobegoše daleko
pred mojom boljkom.
Kladim se u sutrašnji dan.
Hleb.
I sreću.

2.

Krče mi creva.
Penjem se uz namašćen stub
po odrubljenu glavu nekog bednika.
Budi me zora.
crna kao noć

3.

Moj pas povraća
Okrećem se ka njemu
A znam
Biće mi muka

4.

PLAČEM PO KUĆAMA

5.

NEKO MI PIPA UNUTRAŠNJE

UVLAČIM RUKU,
ALI NEMA NIKOG.

ORGANE.

VI

Gde su ptice
kad nisu u gnezdu.
GDE

1.

Ko je ova ptica sa buljavim očima
TO NISU OČI MLADOG SOKOLA

Progutaće svet

U kljunu joj
džinovski portret moje babe
sa telom devojčice.
Preleću me.
baba mi se smeje

NISAM VIDEO SREĆNIJI LEŠ

2.

Puštam kornjaču da padne na stenu
zatvaram oči na tren i slušam:
OKLOP SE LOMI

3.

Jedem prljavim rukama.
Ulični svirači
iza pohabanog šešira
pilje mi u oči

Na toplom sam
STVAR SE ZAVRŠAVA

PRELAŽENJE VODE

JEDINI IZLAZ

Kuća mi je raskošna
ali mračna
I DANJU SAM PRETVOREN U UVO

Sećam se sedefastih zidova
moje dečje sobe
Iz nje sam pokazivao prstom
prema moru
a da nisam znao gde sam rođen

PROZOR SE SVEO NA PUKOTINU

Pokazao bih vam prstom more
Pokazao bih vam jedini izlaz

SMEŠAK

Moj otac je godinama
stajao slep na obali
i samo se smeškao

Iako je odavno napustio jezero
njegov smešak
izranja iz vode
čim se neko približi obali

LAVIRINT

Zboleše me zglobovi
iznad užarenih kopita

STAO SAM.

Voda se još uvek čuje
ali ja ne mogu da joj priđem.
Neko isuviše moćan
zamazuje mi oči

PODZEMNE REKE

dole teku podzemne reke.
ne treba da izlazim iz sobe
da bih to saznao
ZATO SAM STVOREN

preko karaktera
mi posedujemo jedno drugo.
naše navike su stalne

1.

ova reka je
stvarno suva
može li se pregaziti
bez opasnosti?
mogu li da budem prevaren
ako tako jasno vidim?

UMALO KRAJ

S trubom u ruci
zagledani u Istok
izazivamo li red ili haos

Obećani ničemu
da smo se bar znali
dići i otići

I

Lutajući pećinama
tajno razgledam svoje šupljine
Zao sam igrač.
Svoju nemoć ne odajem

ZA VAŠIM VRATOVIMA
BUDAN SPAVAM

Moja okrutnost
nestaće sa mnom

II

Pratim tragove vučjih stopa
I neprimetno gutam daljinu

Zarastao sam u čekinje
Raširena krila ogromnog slepog miša
Skrivaju mi dlakava leđa

Sumnja je tu
Idem dalje

Sneg se otapa pod mojim tabanima
mada su me godine smanjile
Ali dovoljno je

plašio sam se da vas dodirujem
da vam nešto ne poremetim

Za pleme je bila moja koliba

III

Biće da uživam
duže nego što je to potrebno.
Opominje me zvono na molitvu

Šije li su oši poslednje videle Hrista?

Izgleda da su vam životi kratki
Moje oko ne može da ih uhvati

Nema nikakve veze sa smrću

IV

Pred ovim zidinama
Činim čudesu
Obredna odora nije mi potrebna

Na kulama razaznajem neka lica
želim da ih vidim u plamenu
Zato sam ovde

V

Svi su mrtvi, je li?
I ja sam mrtav.
Dugo ti je trebalo?

Vraćam ti koplje
da ne padne u ruke neprijatelju.
Zaštitniče.
Gospodaru.

VI

Pesak nas proguta
Piramide stoje

Da smo bili pametniji
i za naše kosti bi se znalo

VII

Nesvesno hodam tiho
Nailazim na Čistu Zemlju
Pod nogama mi je Čista Zemlja
Stojim čvrsto na Čistoj Zemlji

ali nisam tu
zbog onih
koji znaju šta sam ja

VIII

Kopam već prekopane grobove
Tražim seme iz kog sam iznikao
U tajnom sam savezu sa Njegovim mislima
Vaše istine mene se ne tiču

SVAKE NOĆI UMIRANJE

I

Govorim neoprezno
i strašno mi se desi

Odlazim kradom
zamećući tragove

Moji tragovi se gube
u mrkloj šumi.
Smrt koja me prati
ne oseća stid.
briga nju za moje slavne
konje i mačeve

II

Svako večer podupirem teška vrata
Ali ti me uvek prevariš

JA SE TEBE PLAŠIM

Umojoj sobi gori vatra
Tamo ćeš spavati?

III

čije behu one kočije
bez točkova
bez konja
bez kočijaša

ma koliko da se trudim
ne mogu da im umaknem

ne bih više da okrećem leđa.

da uzmem pušku s poda
i stanem kraj prozora?

IV

Tvoja senka se ipak
kreće zidom
Kada se vratašca
na dimnjaku otvore
stajaću u grotlu
crnog vrtloga

ništa neću čuti
ništa neću videti

Obuzet vatrom koja urla
sagoreću
bez ostatka

V

Smrt mi prilazi zavodnički
i seda u krila
Savija noge i ruke
oko mene

Ja bih da se otmem
PLAČEM

Vratio bih se svojoj rupi

VI

Padam u vatru
žuljevita ruka mi je na čelu
Istinski Plamen
proždire suze koje iz mene kaplju

ODGOVORENO MI JE

zašto se onda ne okrenem
i zaspim

VII

Gledaj,
reče mi smrt
prinoseći okrvavljene ruke

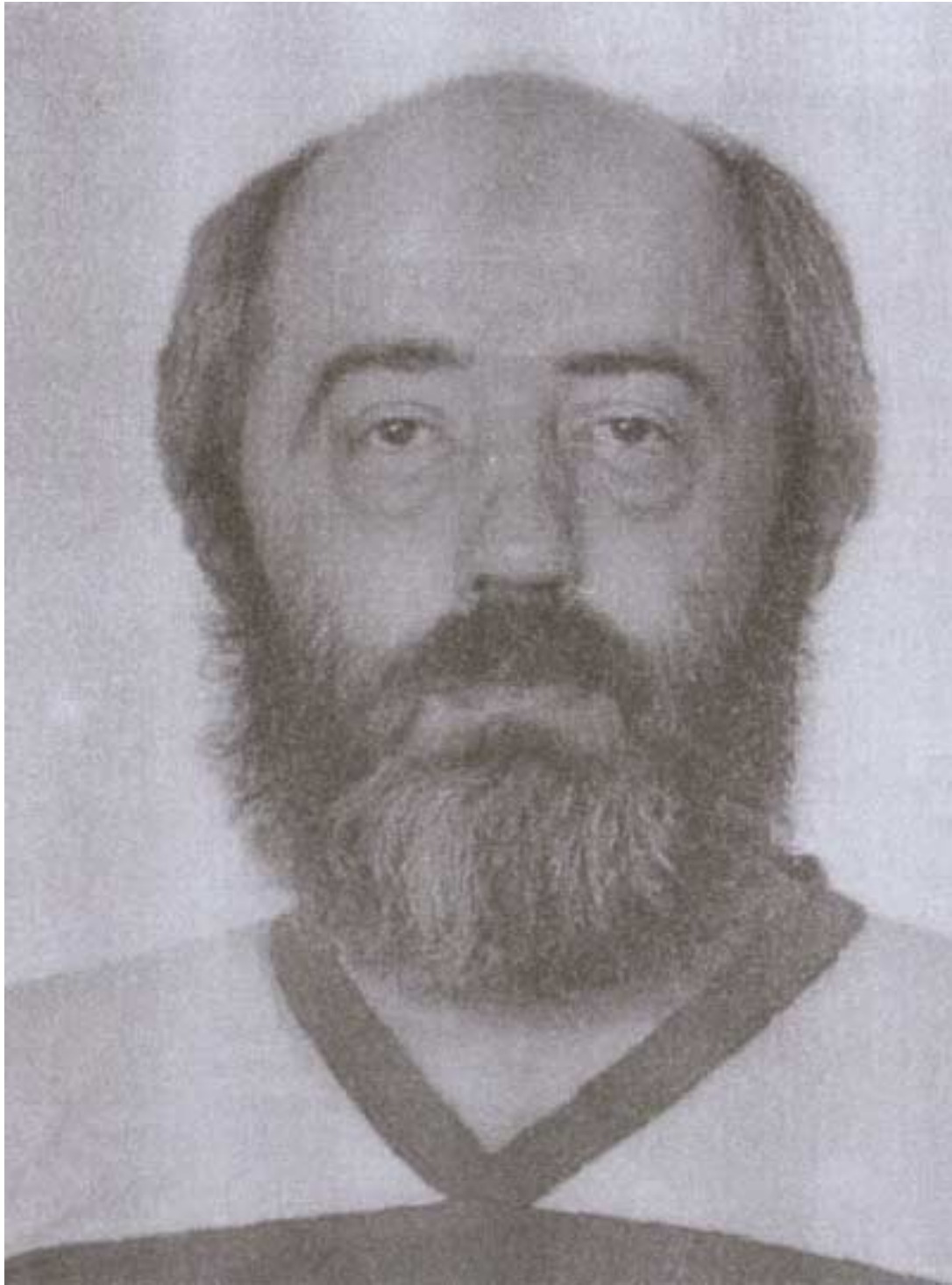
Sabrah preostalu snagu
i rekoh:
Operi ih. operi ih.
i biće kao nove

VIII

Posle smrti
primećujem
veliku razliku

Kad bih samo mogao
da stavim ruke pod glavu
ako već ne mogu dalje

BELEŠKA O PESNIKU

ZORAN SPASOJEVIĆ je rođen 1949. godine u Kragujevcu. Objavio je zbirku pesama „Dar praznine“ (1986) i zbirku krtakih priča „Odelo za odlazak“ (1997).

Zastupljen je u trinaest antologija kratkih priča: „Skupljači snova“ (1988), "Osluškivanje tišine" (1989), "Otkucaji peščanog sata" (1990), "Nekontrolisane senke" (1991), "Ritam sedmog čula" (1992), "Simptomi buke" (1993), "Nisam tu, ali radim na tome" (1994), "Otisci srca planete" (1995), "Veština namigivanja Mesecu" (1996), "Čamac na Mont Everestu" (1997), "Čuvari Ozona" (1997), "Mamihlapinatapei" (1998) i "Vodič kroz lavirint" (1998).

Nagrađivan više puta.

Bavi se kompjuterskom grafikom i mejl-artom.

Živi i radi u Kragujevcu.

S A D R Ž A J

<i>Selim se iz srca u ruku</i>	5
OTIMANJE SLOBODE	7
GLAD	13
PRELAŽENJE VODE	21
UMALO KRAJ	25
SVAKE NOĆI UMIRANJE	35
BELEŠKA O PESNIKU	43

Zoran Spasojević
GLAD
Pesme

Izdavač

KNJIŽEVNI KLUB
“KATARINA BOGDANOVIĆ”
Branka Radičevića 3
Kragujevac

Za izdavača

SAŠA MILENIĆ

Recenzent

BORISLAV HORVAT

Ilustracija na koricama

O. VEREJSKI

Slog i prelom

“PROFESIONAL - IZDAVAŠTVO”
Branka Radičevića 5
Kragujevac

Štampa

GRAFIČKI ATELJE “SKVER”
7. jula 36
Kragujevac

Tiraž

300 primeraka

Jul 1998.

Narodna biblioteka Srbije, Beograd

VRSTA GRAĐE.....	: monografska publikacija, tekstualna građa, štampana
DRŽAVA IZDAVANJA.....	: Jugoslavija, Srbija
GODINA IZDAVANJA.....	: 1998
JEZIK TEKSTA/ORIGINALA .	: srpski (ćirilica) /
OBLIK SADRŽAJA/KNJ.OBLIK :	/ poezija
RAD POSEDUJE.....	: ilustracije
AUTOR.....	: <u>Spasojević, Zoran</u> - autor
NASLOV.....	: Glad
IMPRESUM.....	: Kragujevac : Književni klub "Katarina Bogdanović", 1998
ŠTAMPARIJA.....	: . - (Kragujevac : Grafički atelje "Skver")
FIZIČKI OPIS.....	: 45 str. : slika autora, 21 cm
ZBIRKA.....	: (#Biblioteka #Brazde)
NAPOMENE.....	: Tiraž 300 // Beleška o pesniku: str. 45.
UDK.....	: 821.163.41-14
COBISS.SR-ID.....	: 95134732

The Library of Congress	
URL: http://www.loc.gov/	
Mailing Address:	
101 Independence Ave, S.E.	
Washington, DC 20540	
<i>Glad : [pesme] / Zoran Spasojević</i>	
LC Control Number:	2002484794
Type of Material:	Text (Book, Microform, Electronic, etc.)
Brief Description:	<u>Spasojević, Zoran, 1949-</u> Glad : [pesme] / Zoran Spasojević. Kragujevac : KB [Knjizevni klub "Katarina Bogdanović"], 1998. 45 p. ; 21 cm.
CALL NUMBER:	<u>PG1419.29.P34 G57 1998</u> Copy 1
-- Request in:	Jefferson or Adams Bldg General or Area Studies Reading Rms
-- Status:	Not Charged

Зоран
Спасојевић

ГЛАД

кђ

Основна карактеристика песама Зорана Спасојевића у збирци песама „Глад” је *деформација времена*.

Деформација времена се врши на неколико планова: митском, религијском, библијском, историјском (схематском) и личном, које још увек траје, као драма естетичке свести. Управо та драма естетичке свести плод је ове гутемберговске дијаболичности.

„Обећани ничему / ми смо се бар знали / дићи и отићи”, каже песник у четвртом циклусу „Умало крај”. Крај, али чега, наше жалосне пролазности или још жалосније вечности сељења кроз космос. Трунка, она из забележеног мита племена Уитотоса је кренула кроз Божи сан да би наставила „вечност” кроз Божије сањање? Материјализација тог сањања је гутемберговска галаксија? Песнику та космичка тајна није доступна и зато *ишражи семе из ког је изникао*. Семе нас упућује на нешто природно, материјално, значи, не на апстрактну силу, религијски моћну у формирању уметничког концепта.

Глад, физиолошка или естетичка, свеједно, креће се између два пола: менталног и еротског. У њеном плодном прожимању су утемељене вечне теме оца, Христа, женџе, трајања и љубави.

Очигледно, о снебивању је реч, као о патријархалној темељној вредности наше културе: прихватање *ишћуроџ* исповедања као минималистичког концепта поезике и повлачење пред глобалним ауторитетом.

Глобални ауторитет су Бог, отац, мајка, жена и моћник који делује из позадине, као димна завеса, идеологизован и присутан у новцу, као јединој „историјској личности”, по речима Пола Валерија.

Инверзивна констатација рембоовске провенијенције: „Смрт која ме прати / не осећа стид” („Довести себе до смрти као до стида”), у циклусу „Сваке ноћи умирање”, најлуциднији је домет ове збирке песама.

„Глад” је дело писца који се служи особеностима авангарде рођене после првог светског рата, која још увек траје као постмодернизам, дестилисана и оплемењена „новим погледом на свет” (матићевске свежине света), у континуитету који јој „отвара прозор неба”.

(Из рецензије БОРИСЛАВА ХОРВАТА)